

Obsah

- 13 **Úvod** (Martina Pachmanová)
18 **Glosa k počátkům psaní o výtvarnicích v českých zemích** (Petr Šámal)

I. Edukací k dekoraci. Ženské umělecké vzdělání a umělecký průmysl

- 21 Komentář (Petr Šámal)
25 An., Epištoly k našim dívkám. I. Vzdělávání ženského pohlaví, 1865
26 Marie Riegrová-Palacká, Průmyslové dívčí školy v Paříži, 1867
29 An., K dějinám ženské práce v oboru vědy i průmyslu (Příspěvek české paní), 1870
31 Ludmila Šimáčková, Ženy vynikající mimo rodinný kruh, 1872
33 An., Spolek paní sv. Ludmily v Praze, 1873
34 An., Výstava Ženského výrobního spolku českého (Denní zprávy), 1875
35 An., Výstava školní Ženského výrobního spolku českého (Zprávy spolkové a školní), 1875

Marie Kirschnerová v Lehmannově saloně (1885)

- 36 Renáta Tyršová, Zprávy z umění výtvarného, 1884–1885
38 An., Výstava nejnovějších děl Marie Kirschnerové v saloně Lehmannova c. k. dvorního závodu uměleckého ve Ferdinandově třídě, 1885
38 Renáta Tyršová, Slovo v čas k našim dámám, 1885
40 An., Německé dívky malířské školy ministroví vyučování, 1887
41 An., Dvě německé dámy (Denní zprávy), 1887
41 An., C. k. vyšší umělecko-průmyslová škola v Praze (Směs), 1887
42 S. N., Umělecká výchova ženy, 1901
44 Teréza Turnerová, Artěl, 1908
44 Teréza Nováková, Práce ženy na Jubilejní výstavě pražské, 1908

Emaily, čalouny, sklo v Topičově saloně (1909)

- 46 Miloš Marten, Emaily, čalouny, sklo. Kněžna Marie Teniševa – Ory Robinová – Zdeňka Braunerová, 1909
49 Josef Marek, Kněžna Marie Teniševá, Ory Robinová, Zdeňka Braunerová: Emaily, čalouny, sklo, 1909–1910
50 Bratři Čapkové, Emaily kněžny Marie Teniševé, čalouny Ory Robinové, smaltovaná skla Zdenky Braunerové, 1909
51 V., Emaily, čalouny, sklo, 1909–1910
52 Bohumil Markalous, Průmyslové školy dívčí, 1910
54 Bohumil Markalous, Puberita dívek, výchova a umění, 1911
56 Ela Mikanová-Urbanová, Ruční práce žen, 1910–1911

- 58 Olga Fastrová, Snahy o uměleckou reformu ženského úboru, 1911
 59 An., Řezbářka, 1912
 61 Teréza Turnerová, Umělecká výchova v oboru ženských ručních prací, 1913
 63 František Pražák, Žena v umění národním, 1913
 66 J. L., Emaily, čalouny, sklo (Výtvarné umění), 1909–1910

Svéráz

- 66 Olga Stránská-Absolonová, Výstava Sdružení pro svéráz krojový (Žena v umělecké kultuře), 1915
 69 Olga Stránská, Svéráz, 1913–1915
 71 E. M. N., Svéráz, 1916
 72 Olga Fastrová, Jak se oblékati?, 1917
 74 Ludmila Popelková, Divčí práce, 1915
 75 Olga Stránská, Útulný domov, 1915
 76 Karel Čapek, Výstava českého uměleckého průmyslu (Pořádá komitě pro podporu strádajících umělců atd., Praha, Obecní dům), 1916
 77 Jaromíra Mulačová, Účastensví žen v moderním uměleckém průmyslu, 1917
 80 Josef Novák, Dnešní obroda ženských ručních prací, 1919–1920
 82 Staša Jílovská, Žena umělkyně, 1925
 83 Marie Štěpánková-Moudrá, Můj obor, 1925
 84 Stanislav Matějček, Divčí kreslení, 1927
 86 Jaromíra Klenková, Malířka a sochařka, 1929
 89 Milada Pavlíková-Petříková, Architektka-inženýrka, 1929
 90 Josefa Hrdinová, Odborná učitelka a profesorka kreslení, kreslířka v průmyslu, řemesle, 1929

Žena ornamentální a žena civilizovaná

- 92 **Anketa časopisu *Náš směr* (1923)**
 92 Adolf Loos
 94 Josef Jelínek
 95 Bohumil Markalous
 97 Stanislav Matějček
 98 Emil Pacovský
 99 Marie Dohnalová, Neodlišujme dívčího kreslení!, 1930–1931
 101 Božena Králíková-Stránská, Ornament a život, 1925–1926
 104 Zdeněk Louda, Proti ornamentu, 1925–1926
 106 Jan Vaněk, Žena konečně civilizovaná, 1929
 107 Kříženecká-Dubská, Civilizovaná žena. Otevřený list panu řediteli Vaňkovi, 1930
 109 Zdeněk Rossmann, Hledáme iniciativní ženu, 1929
 110 Drahomíra Stránská, Ženy a umělecký průmysl, 1935

II. Žena v umění, „ženské umění“ a umění žen

115

Komentář (Martina Pachmanová)

- 118 An., *Oldřich a Božena*, historický obraz od Anny Körschnerovy, 1865
118 Ludmila Šimáčková, *Slečna Fanny Corbaxova*, malířka, 1872
119 Renáta Tyršová, *Z umělecké výstavy na Žofíně*, 1875
122 Renáta Tyršová, *Z výstavy žofinské*, 1877
125 An., *Dodatek o umělecké výstavě na Žofíně*, 1877
125 Renáta Tyršová, *Z výstavy žofinské*, 1879
126 Miroslav Tyrš, *Rozhledy v umění výtvarném*, 1879
126 Renáta Tyršová, *Z výstavy žofinské*, 1880
130 Dagmar, *Výstava Krasoumné jednoty v Rudolfině*, 1888

Tragédie ženy. Případ Anny Costenoblové (1896)

- 132 X., *Topičův salon: Anna Costenoble, Tragédie ženy a jiné obrazy*; výstava leptaných rytin a litografií, 1896
134 An., *Bez názvu (Cyklus obrazův slečny Anny Costenoblové)*, 1896
135 Teréza Nováková, *Tragédie ženy a jiné obrazy Anny Costenoblovy*, jež byly vystaveny v Praze v Saloně Topičově, 1896–1897
137 Karel Hlaváček, *Tragédie ženy (Cyklus obrazů Anny Costenoblové)*, 1897
140 Eliška Krásnohorská, *Z nových směrů a proudů*, 1897
141 Teréza Nováková, *Vánoční výstava Umělecké besedy*, 1897
142 Teréza Nováková, *Výroční výstava Krasoumné jednoty v Praze*, 1897
143 František Xaver Harlas, *Feminismus v moderním umění*, 1899
144 Arne Novák, *Helena Emingerová*, 1902
147 Marie Kalašová, *Helena Emingerová*, 1903
148 Teréza Nováková, *67. výroční výstava Krasoumné jednoty pro Čechy v Praze*, 1906
150 František Xaver Šalda, *Slovíčko o ženském umění*, 1907
152 Václav Nebeský, *Ženské umění. Předmluva, jež chybí katalogu výstavy Ústředního spolku českých žen (Místo referátu)*, 1919
156 František Kobliha, *„Umělecká“ práce žen (Výstavy)*, 1922
158 Jaroslav Jíra, *O ženském umění (Poznámky na okraj výtvarné práce paní Boženy Jelínkové)*, 1923
160 Prokop Laichter, *Výstavy malířek*, 1927

Apoteóza umělkyně? Některé představitelky moderního umění v Čechách a „ženská otázka“

Marie Chodounská (1871–1922)

- 160 Bratři Čapkové, *Výstava obrazů Marie Chodounské (Topičův salon)*, 1909
161 František Xaver Jiřík, *Výstava obrazů sl. Marie Chodounské*, 1909
162 František Táborský, *Krajinářská výstava Marie Chodounské*, 1909

- 162** Edvard Bém, Slečna Marie Chodounská, 1909
163 J. P., Malířka Marie Chodounská, 1909
164 Jaroslav Marek, Za Marií Chodounskou, 1922
164 Josef Čapek, Posmrtná výstava obrazů Marie Chodounské, 1923

Linka Procházková (1884-1960)

- 165** Jaroslav B. Svrček, Linka Procházková, její význam a dílo, 1933
169 František Halas, Malířka Linka Procházková, 1935
171 Josef Čapek, Výstava obrazů Linky Procházkové, 1937

Sláva Tonderová-Zátková (1888-1969)

- 173** Václav Nebeský, Výstava pí. Tonderové-Zátkové (Topičův salon), 1921
174 František Kobliha, Výstava Slávy Tonderové-Zátkové, 1921
175 Josef Čapek, Výstava obrazů Slávy Tonderové-Zátkové (Topičův salon), 1921
175 Josef Čapek, Krajiny Slávy Tonderové-Zátkové v síni Mánesa, 1927
176 Hana Volavková, Výstava Slávy Tonderové-Zátkové, 1936

Zdenka Burghauserová (1894-1960)

- 177** Vlasta Borovičková, Dva umělecké zjevy (Zdeňka Burghauserová), 1923
179 Josef Čapek, Výstava Zdenky Burghauserové, 1927
179 František Halas, Výstava Zdenky Burghauserové, 1927
180 Jindřich Čadík, Malířka Zdenka Burghauserová, 1935
183 Jaroslav B. Svrček, Výstava Zdenky Burghauserové (Z brněnských výstav), 1935

Věra Jičínská (1898-1961)

- 184** Antonín Friedl, Věra Jičínská, 1927
187 (adv), Obrazy Věry Jičínské, 1927
188 František Viktor Mokřý, Věra Jičínská, 1927
189 Miloslava Síssová, Věra Jičínská v Paříži, 1930
189 Jan Zrzavý, Věra Jičínská, 1941

Julie Winterová-Mezerová (1893-1980)

- 191** Vlasta Borovičková, Dva umělecké zjevy (Julie Winterová-Mezerová), 1923
192 Emil Pacovský, Z řady českých umělkyní: Julie Winterová-Mezerová, 1925
194 Emil Pacovský, Malířka Juliana Winterová-Mezerová, 1926
195 rd, Julie Mezerová, 1930

Milada Marešová (1901-1987)

- 196** Václav Tille, Katalog souborné výstavy obrazů a kreseb akademické malířky Milady Marešové, 1932
198 Karel Horných, Výstava Milady Marešové v Aventinské mansardě, 1930
199 Josef Čapek, Výstava obrazů Milady Marešové (Pražské výstavy), 1930

199 Bohumil Markalous, Ironická malířka: Z výstavy Milady Marešové v Aventinské mansardě, 1930

200 Hana Volavková, Současné umění, 1935

III. Žena organizovaná. Od vánočních výstav ke Kruhu výtvarných umělkyň

203 Komentář (Martina Pachmanová)

205 Václav Tille, Výstava dam umělkyň, 1894–1895

206 Z., Výstavka ženského umění výtvarného, 1905

208 Karel Boromejský Mádl, Dozvuky, 1906

209 An., Vánoční výstava ženského umění, 1906

210 August Ströbel, Českoněmecké umělkyně (K vánočnímu veletrhu Sekce umělkyň Dürerova spolku v Rakousku), 1906–1907

212 Žofie Podhorecká, Výstavka českých umělkyň, 1909

213 Teréza Nováková, Organizace českých umělkyň, 1911–1912

Výstava českých malířek v Turnově (1911)

216 An., Výstava českých malířek v Turnově, 1911

218 Jbk., Výstava českých malířek, 1911

219 X., Souborná výstava českých malířek, 1911

Výstavy výtvarného odboru Ústředního spolku českých žen

221 An., Výstava českých umělkyň, 1917

221 František Xaver Harlas, Výstava výtvarného odboru Ústředního spolku českých žen, 1917

222 Josef Marek, Výstava výtvarného umění ÚSČŽ (Výtvarné umění), 1919

223 Karel Čapek, Výstava obrazů výtvarného odboru Ústředního spolku českých žen (Obecní dům), 1917

224 Vladimír Dvořák, Výstava výtvarného odboru ÚSČŽ v Obecním domě, 1917

225 František Viktor Mokrý, 2. výstava výtvarného odboru Ústředního spolku žen v Praze, v Obecním domě, 1919

225 Karel Čapek, Výstava výtvarného odboru Ústředního spolku českých žen (Obecní dům), 1919

226 Josef Čapek, Výstava výtvarného odboru ÚSČŽ, 1919

227 Štěpán Jež, Výstava výtvarného odboru v Ústředním spolku českých žen, 1919

227 Marie Majerová, Malířky, 1919

228 Vlastimil Rada, O ženském malování, 1919

1. výstava Kruhu výtvarných umělkyň (1921)

- 229** Prohlášení KVV, 1921
229 Josef Čapek, 1. výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1921
230 K. N., Pražské výstavy, 1921–1922
231 Karel Čapek, Výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1921
232 Otakar Marvánek, 1. výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1921
233 Štěpán Jež, První výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1921

2. výstava Kruhu výtvarných umělkyň (1922)

- 233** Josef Čapek, 2. výstava Kruhu výtvarných umělkyň. Krasoumná jednota (Dům umělců), 1922
234 Emil Pacovský, 2. výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1923
234 Valerie Hachla-Myslivočková, Kruh výtvarných umělkyň, 1923

3. výstava Kruhu výtvarných umělkyň (1924)

- 236** Emil Pacovský, 3. výstava Kruhu výtvarných umělkyň v Praze, 1924
239 Oskar Schürer, Výstava KVV (Pražské umělecké výstavy), 1924
240 Josef Čapek, 3. výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1924
241 B., 3. výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1924

4. výstava Kruhu výtvarných umělkyň (1926)

- 241** Oskar Schürer, Členská výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1926
242 Josef Čapek, 4. výstava Kruhu výtvarných umělkyň, 1926
243 An., Kruh výtvarných umělkyň, 1925–1926
243 Simonetta Buonaccini, 4. členská výstava Kruhu výtvarných umělkyň (Dům umělců – Parlament), 1926

5. výstava Kruhu výtvarných umělkyň (1927)

- 245** František Muzika, Tři ženské výstavy, 1926–1927
246 Josef Čapek, Kruh výtvarných umělkyň, 1927
247 František Halas, Kruh výtvarných umělkyň, 1927
247 Emil Pacovský, Členská výstava Kruhu výtvarných umělkyň (Výstavy), 1931
249 Jindřich Čadík, Ženy umělkyně (Úvodem k výstavě), 1931
250 Věra Urbanová, Několik poznámek o Kruhu výtvarných umělkyň, 1933
253 Věra Urbanová, Vznik a vývoj Kruhu výtvarných umělkyň, 1935
257 K., Ženy v malířství, 1935
258 Josef Čapek, Československé umělkyně, 1937
259 Věra Urbanová, Dnešní ženy umělkyně, 1939
260 Hana Volavková, Ženy umělkyně v Československu, 1939